

פרשת דברים גליון מס' 112

אור ישראל

דבר העורך

ביום ראשון הקרוב כולנו אבלים על כך שחבר מקום שכיתנו, בו היתה השגחה גלויה וניסים גלויים וראו בחוש את נוכחות האלוהים. למה הגענו למצב זה של חורבן המקדש?

עונה הגמרא במסכת יומא (ט:) בגלל שנאת חינם, אם היינו יותר אוהבים אחד את השני וחושבים יותר על כל יהודי היתה כל התמונה נראית אחרת. נסביר את הדברים: הרי פעמים רבות אדם עושה חסד עם השני ואם נשאל אותו מדוע עשית כך הוא יאמר כי זה חבר טוב שלי, אך פה טמונה בעיה. יהודי צריך לעשות חסד עם כל יהודי, יהיה אשר יהיה, לא כי זה חבר שלו, כי אם משום כך מטיב לחברו כבר לא שייך לומר שעושה זאת לשם מצות חסד, אלא עושה משום אינטרס אישי, ולא לשם ציווי ה'.

דומה לכך מסופר על אחד האדמורי"ם שבא אליו עני וביקש בדמעות שלישי כסף לצרכיו, מיד הוציא הרב מכיסו סכום גדול ונתן לו. אחרי שהלך העני ביקש הרב לקרוא לו שוב, משבא העני נתן לו עוד פעם כסף ואמר: "אני נותן את זה לשם מצות צדקה. מקודם נתתי את זה כי ריחמתי עליך עכשיו אני נותן לשם צדקה".

וכך נראה לבאר את הפסוק "ואהבת לרעך כמוך אני ה'" ויש לשאול במה מיוחדת מצוה זו שמודגש בה "אני ה'?"

ואפשר לבאר שהרי ברור לכל שאבינו מלכינו לא עושה אפליה בינינו כולנו שוים אצלו אותו דבר, ממילא אומר לנו השם "ואהבת לרעך כמוך" - תאהב את אחיך היהודי, לא משנה כמה הוא חבר שלך, כל יהודי תאהב אותו תמיד ולמה? משום ש"אני ה'" כמו שאני אוהב את כולם במידה שווה כך אתה תאהב את כולם אותו הדבר. ומדה זאת אפשר לקנות ע"י שנעשה את המצוות רק לשם שמים, לשם קיום רצון ה'.

שבת שלום!

העורך

פניי הפרשה

מלוקט מספרים שונים

"לא תכירו פנים במשפט כקטן כגדל תשמעון לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלקים הוא והדבר אשר יקשה מכם תקרבוני אלי ושמעתי" (א, יז)

אומר ספר עמק תורה- לפעמים אדם צריך לנקוט במידת הצדקה ולפעמים במידת המשפט. כלומר, אם בא חברו ואומר לו- אתה חייב לי כך וכך... אז שינהג במידת המשפט ויחזיר לו את החוב.

אך אם אחרים חייבים לו כסף אז שיתנהג במידת הצדקה. אבל לפעמים יש שעושים חשבונות הפוכים, אומרים לעצמם- "הרי אני חייב לו כסף, והוא הרי עשיר גדול, אז הוא לא ישים לב אם לא אשלם לו אז לכן לא אחזיר לו".

עבור זה באה התורה ואומרת "לא תכירו פנים"- אל תעשו הבחנה בין פנים שונות, אלא "כקטן כגדול"- לא משנה אם הדבר קטן בעיניך או גדול בעיניך או האיש קטן או גדול בעיניך, תמיד תנהג במשפט ותחזיר את החוב. וקל להבין.

ממנהגי תשעה באב /// מתוך הספר ילקוט יוסף

א אחר כעשרים רגעים משקיעת החמה [בערך] מותר לאכול במוצאי תשעה באב, ובתשעה באב אין צריך להחמיר להמתין לזמן ר"ת, שאין מחמירים בזה אלא באיסורי תורה.

ב מקדשים הלבנה במוצאי תשעה באב, אבל צריך להמתין עד שיהיה חושך [צאת הכוכבים] באופן שתהיה הלבנה ראויה ליהנות מאורה. וטוב שיטעמו איזה דבר קודם הברכה. ולכן אם אפשר טוב שיקבעו זמן לברכת הלבנה אחר הסעודה, ויברכו עם מנעלים בשמחה. אך אם יש חשש שחלק מהקהל ישכחו לברך ברכה זו, יברכו אחר ערבית. ולכתחילה אין לברך ברכת הלבנה קודם תשעה באב, ואף שרואה הלבנה, לא יברך עד מוצאי ת"ב. ואין בזה איסור משום אין מעבירין על המצוות.

ג המנהג הכשר שבליל עשירי באב אין אוכלים בשר ולא שותים יין.

ד כל המבואר לעיל הוא לענין אכילת בשר, אבל לענין רחיצה ותספורת לא נהגנו להחמיר בזה. ורק האשכנזים נהגו להחמיר בזה גם לענין רחיצה ותספורת עד למחרת בחצות. ולכן מותר לספרדים להתרחץ ולכבס במוצאי תשעה באב. אבל יש ליזהר שלא יעשו כן בתשעה באב סמוך לערב.

ה מי שהיה קטן ביום שבת ט' באב, ונעשה לבר מצוה במוצאי שבת ליל התענית, [דהיינו שנולד ב' אב, ובמלאת שלש עשרה שנה יום אחד נעשה לבר מצוה בליל י' באב], יש אומרים שכיון שהיה פטור מהתענית בשבת, אחר שטרם הגיע לבר מצוה, פטור מלהתענות ביום א', ויש אומרים דמאחר ובליל י' אב נעשה חייב במצוות, צריך להתענות.

הקדשות

לבריות ולהצלחה: הרב משה בן אסתר, מרת שרה בת סוליה, הרב שלמה בן אסתר, מרת גילה בת גימליה. **לעילוי נשמת:** הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב אהרן יהודה לייב בן גיטל פייגא, הרב יעקב בן מרים, ר' אליהו בן משה, ר' משה בן אליהו, מרדכי בן שמעון, וויאן בת יעקב, שמעון בן מרדכי, דבורה בת רבי משה יעקב. **לרפואת:** הרב שמריהו יוסף ניסים בן בתיה, הרב ישראל משה בן ציפורה פייגא, תמר דבורה בת מיכל, לאה בת הינדל ברינדל הינדא. **לזש"ק:** מרים בת חנה חיה. **לזיווג חתן:** זיאל שמחה בת חנה, נועה בת רות, רינת בת רות, אסתר בת שרית, גילה בת שרית, יעל בת שרית, מרים בת שושנה סולטנה, חנה בת שושנה סולטנה, אליעזר זוסמן בן זיוה.

זמני השבת

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
19:09	20:10	20:43
18:54	20:07	20:46

בני ברק
י-ם

טיב הרש"י

שאלות ותשובות על הרש"י בפרשת השבוע

"פנו וסעו לכם ובאו הר האמרי ואל כל שכניו בערבה בהר ובשפלה ובנגב ובחוף הים ארץ הכנעני והלבנון עד הנהר הגדל נהר פרת" (א, יז)

עד הנהר הגדול. מפני שנזכר עם ארץ ישראל קוראנו גדול, משל הדיוט אומה, עבד מלך מלך, הדבק לשחור וישתחוה לו, למה צריך יותר ממשל אחד?

וסעו וסעו

(רש"י)

טיב הרש"י שאל, למה כאן הביא רש"י ג' משלים: א. עבד מלך מלך. ב. הדבק לשחור וישתחוה לו. ג. קרב לגבי דהינא ואידהן. ולעיל (בראשית טו, יח) הביא ב' משלים? ועוד, למה צריך יותר ממשל אחד?

תירץ, פירוש 'עבד מלך' נאמן ביתו, ויש לו סמכויות רבות, ואנשים מתנהגים ושומעים לו כמלך עצמו. ואילו 'שר' אין יראים ממנו כמלך, אלא מדבקים אליו, הכוונה מתחנפים אליו, משום שבכוחו להשפיע על המלך לעשות רצונם. ו'דהינא' פירושו, משום בשמן, ובנגיעתך בו ידבק בך השמן.

משל א' מורה שארץ ישראל כעבד והיא מגינה ומסלקת יושביה לפי מעשיו, כמו מלך. משל ב' מורה, שארץ ישראל כשר, שיכולה להעלות ולעזור לו כמו שר, וזה בזכות המצוות התלויות בארץ. משל ג' מורה שארץ ישראל כמו דהינא, שכל מי שנשכנס אליה מתחכם מאוירה.

שחנה לחמו

רמזים ופרפראות מהספר 'שחנה לחמו'

"ראשיתם עליכם שרי' אלפים ושרי' מאות" (א, טו) ס"ת תמימים "שרי' חמישים ושרי' עשרות ושטרותם לשבטכם" ס"ת תמימים ג"כ, שהדיינים צריכים להיות תמימים במעשיהם ובמדותיהם וגם תמימים מכל מום.

"ויורדו אלינו וישבו אתנו" (א, כה) שעי' שנחסרו תשובת האמת של י' המרגלים, גרמו לכך שירדנו ושנשב במדבר עוד ארבעים שנה, "ויאמרו טובה הארץ" בגי' "והמה יהושע וכלב לבדם".

"ושבתם איש לירשתו אשר נתתי לכם" (ג, כ) ס"ת ישמרו מורישם שהבטיחם שהש"י ישמרום ואת נשיהם וטפם בעריהם, וישמור גם אותם בכל המלחמות שכולם ישובו לביתם ולערי מורישם בשלום.

כתבה השבוע

אדמו"ר אחד הסביר את ערכה הרב של לימוד תורה עם "חברותא" וכך היה אומר:

חברותא לאדם - היא ממש כמו אבן. אבן בודדת - אין לה שום ערך. אולם אם לוקחים שתי אבנים ומשפשים אותם ביחד - אפשר להפיק מהם ניצוצות אש!

לברוא וכלל עניי העולם נגן אפנוג אפלי. 055-6763984

אל אלהים ALONORISRAEL@GMAIL.COM

חיפור השרון

גביע מזונות

פעם ערך הברון רוטשילד קידוש לכבוד שמחה שהייתה במעונו, ואל הקידוש הוזמנו הרבה אנשים בראשות מאורי וגדולי הדור דאז.

ויהי בהיכנסם לאולם הגדול לא מצאו על השולחנות הערוכים אלא יין וגביעים לקדש בהם - ולא ידעו כיצד יקדשו, שהרי 'אין קידוש אלא במקום סעודה' (פסחים קא.), וכיצד יקדשו א"כ מבלי 'מזונות' על השולחן...

והנה הופיע הברון במלוא הודו ותפארתו, ניגש למקומו, כשעל ידו יושב הגאון הגדול רבי חיים עוזר זצוק"ל. נטל הברון את הגביע בידו, קידש על היין בברכת בפה"ג, ולאחמ"כ בירך 'בורא מיני מזונות' על... הגביע, ואכלו. ונתברר לכל כי הגביע הוא בעצמו 'בר אכילה', והוא ה'מזונות' כדי לצאת ידי קידוש במקום סעודה.

לאחמ"כ כיבד הברון את הגר"ע שיקדש על היין. הגר"ע מילא את הכוס, נטלה בידו והחל מתעמק במחשבותיו למשך זמן, עד שפתח וקידש עליה, ובירך בורא מיני מזונות על הכוס ואכלו... משיצא, שאלוהו מקורביו: ילמדנו רבינו, במה התעמק כשהזיק את הגביע בידו ולא קידש מיד?

ענה הגר"ע: נתעוררתי לחשוב כיצד אחזיק 'מזונות' בידי ואקדש על יין, והרי בפת יש דין שצריך לכסותה בעת הקידוש כדי שלא יראה הפת בושתו' (עי' או"ח רע"א ט). ואף אם ב'מזונות' רבו המנהגים אם צריך לכסותם או לא, מ"מ כשהנני אוהזם ממש בידי ודאי יש לחשוש שלא יראו בושתם.

שוב חזרתי לחשוב: הרי אם לא אקדש, יתבייש הברון רוטשילד! על כן אמרתי - מוטב שיראה ה'מזונות' בושתו, ולא רוטשילד...

העלון מוקדש לרפואת לואיזה חיה בת זקלן בתושח"י

העלון בחסות

קרן ללומדי תורה

עזרה ברפואת שיניים
לאנ"ש ב-30% הנחה.
טיפול בוקר ע"י רופאה
(אשת אברך) 40% הנחה

הוצאה לאור של
ספרי הטיב הנמכרים
ב-40% הנחה מהעלות.

לפרטים: 052-7196515